

RODERICK L. BREMBY, ລັດຖະມົນຕີ

K A N S A S

KATHLEEN SEBELIUS, ຜູ້ວ່າການລັດ

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ແລະສະພາບແວດລ້ອມ

Q&A ພະຍາດທູລາເຣີເມຍ

ພະຍາດທູລາເຣີເມຍ ແມ່ນຫຍັງ?

ພະຍາດທູລາເຣີເມຍ ແມ່ນພະຍາດທີ່ແຜ່ຂະຫຍາຍຂອງສັດ. ພະຍາດລະບາດຂະນິດນີ້ ມີສາເຫດມາຈາກ *ພຣັງຊີແສລາ ທູລາເຣັນສິສ (Francisella tularensis)*, ເປັນຈຸລິນຊີຂະນິດໜຶ່ງທີ່ພົບເລື້ອຍໆໃນ ສັດທີ່ໃຊ້ແຂ້ວແຫ້ນ, ກະຕ່າຍ ແລະກະຕ່າຍປ່າ. ຈຸລິນຊີ ສາມາດມີຊີວິດໄດ້ເປັນເວລາຫລາຍອາທິດ ໃນນ້ຳ ແລະດິນ.

ປະມານ 200 ກໍລະນີ ຂອງພະຍາດ ທູລາເຣີເມຍ ໃນຄົນ ໄດ້ຖືກລາຍງານວ່າຕິດເຊື້ອທຸກໆປີ ໃນປະເທດ ສະຫະລັດ, ເຊິ່ງມີແຕ່ຜູ້ທີ່ອາໄສໃນພາກໃຕ້ຂອງພາກກາງ ແລະລັດຕາເວັນຕົກ. ເກືອບຈະທຸກກໍລະນີ ພົບໃນເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະກ່ຽວພັນກັບໝັດ ແລະແມງວັນ ຫລືພວກສັດທີ່ໃຊ້ແຂ້ວແຫ້ນ, ກະຕ່າຍ, ຫລືກະຕ່າຍປ່າ ທີ່ຕິດເຊື້ອ. ບາງ ຄັ້ງ ມີບາງກໍລະນີທີ່ຖືກພະຍາດດ້ວຍການຫາຍໃຈເອົາຝຸ່ນທີ່ມີເຊື້ອ ແລະຈາກການເກີດອຸບັດຕິເຫດໃນຫ້ອງທົດລອງ.

ຄົນສາມາດຕິດເຊື້ອດ້ວຍ ຈຸລິນຊີ ທູລາເຣີເມຍໄດ້ແນວໃດ?

ທູລາເຣີເມຍຈຸລິນຊີ ບໍ່ສາມາດປົວໄປຕາມອາກາດ ຫລືພະຍາດຕິດຕໍ່ລະຫວ່າງຄົນສູ່ຄົນ. ຄົນ ສາມາດໄດ້ ຮັບພະຍາດທູລາເຣີເມຍໄດ້ຫລາຍທິດທາງ, ເຊັ່ນ ຜ່ານການກັດຂອງແມງໄມ້ທີ່ມີເຊື້ອ ຫລືສັດທີ່ມີຂາເປັນປ້ອງອື່ນໆ (ເຊັ່ນ ໝັດ), ການສຳພັດກັບຂາກສົບຂອງສັດທີ່ຕິດເຊື້ອ, ກິນອາຫານ ຫລືດື່ມນ້ຳທີ່ແປດເປື້ອນ, ຫລື ຫາຍໃຈເອົາຂີ້ຝຸ່ນທີ່ ມີການສະສົມຂອງຈຸລິນຊີ ທູລາເຣີເມຍ.

ຈຸລິນຊີ ທີ່ເປັນສາເຫດກໍ່ໃຫ້ເກີດທູລາເຣີເມຍ ແມ່ນມີການຕິດເຊື້ອສູງ: ຈຳນວນພຽງເລັກນ້ອຍຂອງພວກມັນ (10-50) ສາມາດເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດພະຍາດໄດ້. ຖ້າຈຸລິນຊີດັ່ງກ່າວຖືກປ່ຽນເປັນສະພາບຄວນ, ຜູ້ທີ່ຫາຍໃຈເອົາ

ພະແນກສາທາລະນະສຸກ

ຫ້ອງການລະບາດວິທະຍາແລະການປ້ອງກັນ

ໂຄງການກຽມພ້ອມສຳລັບການກໍ່ການຮ້າຍໂດຍໃຊ້ອາວຸດຊີວະພາບ

ອາຄານຫ້ອງການຂອງລັດ ເຄຣີຕິດສ, ຖະໜົນ1000 ເອສ ວີ ຈອນສັນ, ເອສ ທີ ອີ. 210, ໂຕເປກາ, ເຄ ເອສ 66612-1368

ທາງໂທລະສັບ 785-296-8605 ແຟັກ 785-291-3775 [http:// www.ksbiot.org](http://www.ksbiot.org)

ລາຍງານພະຍາດ& ເຫດການສຸກເສີນຂອງສາທາລະນະ:

ໂທລໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 1-877-427-7317 ແຟັກບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 1-877-427-7318

ຄວນພິດ ຈະມີຄວາມບົກພ່ອງທາງດ້ານການຫາຍໃຈຢ່າງຮຸນແຮງ, ປະກອບດ້ວຍອາການປອດອັກເສບ ແລະການຕິດເຊື້ອຂອງລະບົບໃນຮ່າງກາຍ, ຖ້າພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຖືກຮັບການຮັກສາ.

ອາການ ແລະສິ່ງທີ່ບົ່ງບອກວ່າເກີດພະຍາດທູລາເຣີເມຍມີຫຍັງແດ່?

ອາການຂອງພະຍາດ ທູລາເຣີເມຍ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຈະປະກົດຂຶ້ນໃນ 3 ເຖິງ 5 ວັນ ຫຼັງຈາກໄດ້ຖືກພິດຂອງຈຸລິນຊີ, ແຕ່ສາມາດໃຊ້ເວລາຍາວນານເຖິງ 14 ວັນ.

ແລ້ວແຕ່ຄວາມຖີ່ຂອງການຖືກພິດ, ຈຸລິນຊີຂອງ ທູລາເຣີເມຍ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດ ຝຶຍຜິວໜັງ, ບວມ ແລະ ເຈັບຕ່ອມນ້ຳເຫລືອງ, ຕາອັກເສບ, ເຈັບຄໍ, ເປັນຝຶຍຢາກ, ຫລື ປອດອັກເສບ. ຖ້າວ່າ ຈຸລິນຊີຖືກຫາຍໃຈເຂົ້າໄປ, ອາການຈະປະກອບດ້ວຍ ການເລີ່ມມີອາການໄຂ້ທັນທີທັນໃດ, ໜາວ, ເຈັບຫົວ, ປວດກ້າມເນື້ອ, ເຈັບຂໍ້ຕໍ່, ໄອແຫ້ງ, ແລະອາການອ່ອນເພຍກໍ່ຈະຕາມມາ. ຜູ້ທີ່ເປັນປອດອັກເສບ ສາມາດຖືກພັດທະນາມາເປັນການເຈັບເອິກ, ຫາຍໃຈຕິດຂັດ, ເສມຫະບົນດ້ວຍເຫລືອດ, ແລະລະບົບຫາຍໃຈຖືກທຳລາຍ. ສີ່ສິບເປີເຊັນ (40%) ຫລື ຫລາຍກ່ວາຂອງຜູ້ທີ່ປອດ ແລະລະບົບສ່ວນອື່ນຖືກພະຍາດອາດຈະຕາຍຍ້ອນ ຖ້າພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຖືກຮັກສາໂດຍຢາຕ້ານເຊື້ອທີ່ເໝາະສົມ.

ຄວນຈະເຮັດແນວໃດ ຖ້າວ່າມີຄົນຖືກສົງໃສວ່າຕິດພະຍາດ ຫລືຖືກພິດຂອງ ຈຸລິນຊີ ທູລາເຣີເມຍ?

ໃຫ້ໄປຫາເພດທັນທີທັນໃດ. ຖ້າວ່າມີຜູ້ທີ່ຖືກພິດຂອງ *ຮັງຊີແສລາ ທູລາເຣັນສິສ (Francisella tularensis)*, ໃຫ້ຮັກສາດ້ວຍຢາຕ້ານເຊື້ອເປັນເວລາ 10-40 ວັນ ຫຼັງຈາກການຖືກພິດ. ການຮັກສາຄວນຈະເລີ່ມຕົ້ນທັນທີໂລດ.

ພະແນກສຸຂະພາບຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະຂອງລັດ ຄວນຈະຖືກແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ໂດຍດ່ວນ ສະນັ້ນ ການສຳຫລວດ ແລະ ການດຳເນີນການເພື່ອຄວບຄຸມການພະຍາດຄວນຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນຢ່າງຮີບດ່ວນ. ຖ້າວ່າຖືກພິດເນື່ອງຈາກ ການກໍ່ການຮ້າຍດ້ວຍການໃຊ້ອາວຸດຊີວະພາບ, ກົມທ້ອງຖິ່ນ ແລະສາທາລະນະສຸກ ຈະແຈ້ງໃຫ້ CDC, FBI ແລະເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຮັບຮູ້.

ພະຍາດ ທູລາເຣີເມຍ ຖືກບົ່ງມະຕິໄດ້ແນວໃດ?

ພະແນກສາທາລະນະສຸກ
ຫ້ອງການລະບາດວິທະຍາແລະການປ້ອງກັນ
ໂຄງການກຽມພ້ອມສຳລັບການກໍ່ການຮ້າຍໂດຍໃຊ້ອາວຸດຊີວະພາບ
ອາຄານຫ້ອງການຂອງລັດ ເຄຣີຕິດສ, ຖະໜົນ1000 ເອສ ວີ ຈອນສັນ, ເອສ ທີ ອີ. 210, ໂຕເປກາ, ເຄ ເອສ 66612-1368
ທາງໂທລະສັບ 785-296-8605 ແຟັກ 785-291-3775 [http:// www.ksbiot.org](http://www.ksbiot.org)
ລາຍງານພະຍາດ& ເຫດການສຸກເສີມຂອງສາທາລະນະ:
ໂທລໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 1-877-427-7317 ແຟັກບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 1-877-427-7318

ເມື່ອແພດທີ່ສຶກສາກ່ຽວກັບພະຍາດ ສົງໃສວ່າເປັນພະຍາດ ທູລາເຣີເມຍ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບຈະ ຕ້ອງເກັບຕົວຢ່າງ, ເຊັ່ນ ເລືອດ ຫລືເສມຫະ, ຈາກຄົນເຈັບ ເພື່ອທົດລອງວິໄຈ ຫລືຢັ້ງຢືນໃນຫ້ອງທົດລອງ. ຜົນໄດ້ຮັບ ຈາກຫ້ອງທົດລອງສຳລັບພະຍາດທູລາເຣີເມຍ ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ມີການສັນນິຖານ ຫລືມີການຢັ້ງຢືນ.

ການກວດຫາຂັ້ນພື້ນຖານ (ການສັນນິຖານ) ອາດຈະໃຊ້ເວລາບໍ່ເກີນ 2 ຊົ່ວໂມງ, ແຕ່ວ່າການທົດລອງເພື່ອ ຢັ້ງຢືນ ຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາຍາວນານກ່ວາ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຢູ່ລະຫວ່າງ 24 ຫາ 48 ຊົ່ວໂມງ.

ຢາຕ້ານເຊື້ອ (antibiotic) ສາມາດຮັກສາພະຍາດ ທູລາເຣີເມຍໄດ້ບໍ່?

ໄດ້. ຫລັງຈາກມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ວ່າຈະຖືກພົດ ຫລືການບິ່ງພະຍາດ, ຄົນໄຂ້ຈະຖືກແນະນຳໃຫ້ມີການຮັກສາ ແຕ່ເບື້ອງຕົ້ນດ້ວຍຢາຕ້ານເຊື້ອ (antibiotic). ການທົດລອງທີ່ລະອຽດອ່ອນຂອງຈຸລິນຊີທູລາເຣີເມຍ ຈະຕ້ອງໄດ້ ປະຕິບັດໃນຂັ້ນຕົ້ນຂອງຜົນຕອບຮັບ ເພື່ອກຳນົດວ່າ ຢາຕ້ານເຊື້ອຊະນິດໃດຈະໃຫ້ປະສິດທິພາບສູງສຸດ.

ມີວັກຊີນໂຕໃດບໍ່ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ກັບພະຍາດ ທູລາເຣີເມຍໄດ້?

ໃນອະດີດ, ວັກຊີນທີ່ເຮັດໃຫ້ພະຍາດທູລາເຣີເມຍເບົາບາງລົງໄດ້ນັ້ນ ໄດ້ຖືກໃຊ້ກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຢູ່ຫ້ອງທົດລອງ, ແຕ່ມັນບໍ່ເປັນທາງການ. ບໍ່ມີວັກຊີນໂຕໃດ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ໃນປະເທດ ສະຫະລັດ.

ພະແນກສາທາລະນະສຸກ

ຫ້ອງການລະບາດວິທະຍາແລະການປ້ອງກັນ

ໂຄງການກຽມພ້ອມສຳລັບການກໍ່ການຮ້າຍໂດຍໃຊ້ອາວຸດຊີວະພາບ

ອາຄານຫ້ອງການຂອງລັດ ເຄຣີຕິດສ, ຖະໜົນ1000 ເອສ ວີ ຈອນສັນ, ເອສ ທີ ອີ. 210, ໂຕເປກາ, ເຄ ເອສ 66612-1368

ທາງໂທລະສັບ 785-296-8605 ແຟັກ 785-291-3775 [http:// www.ksbiot.org](http://www.ksbiot.org)

ລາຍງານພະຍາດ& ເຫດການສຸກເສີນຂອງສາທາລະນະ:

ໂທລໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 1-877-427-7317 ແຟັກບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ 1-877-427-7318